

Asia: VN/3049/2021

Lausuntopyyntö opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

Lausunnonantajan lausunto opettajarekisteriä ja opettajatiedonkeruuta koskevasta selvityksestä

1) Opettajarekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin tuottamiin hyötyihin ja rekisterin käyttötarkoituksiin. Onko rekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset kuvattu selvitysraportissa onnistuneesti ja eri tahojen tarpeet ja näkökulmat huomioiden? (Ks. raportin luku 6, osin myös luku 7).

Opettajarekisterin hyödyt ja käyttötarkoitukset on selvityksessä kuvattu selkeästi ja perusteltu hyvin oppilaiden, opettajien ja muiden toimijoiden kannalta. Jos opettajarekisterin avulla on mahdollista toteuttaa entistä tasa-arvoisempaa koulutusta ja tutkimusta, siitä tulee olemaan hyötyä.

2) Opettajarekisteriin liittyvät haasteet: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisteriin liittyviin haasteisiin. Onko opettajarekisteriin ja sen perustamiseen liittyvä haasteet huomioitu selvityksessä onnistuneesti? (Ks. osin luvut 6, 8 ja 9)

Haasteena saattaa olla pääsy opettajarekisteriin; keillä siihen on aidosti pääsy ja miten tietoja tullaan käyttämään. Tietosuojakysymyksiä on varmasti pohdittu. Haasteena ovat myös kulut, koska selvityksen perusteella kustannuksista ei voi muodostaa tarkkaa arviota. Haasteena saattaa olla myös tiedonkeruu, jos tekniset rajapintayhteydet eivät tue toisiaan.

3) Opettajarekisterin kohderyhmät ja vaiheittainen eteneminen: Pyydämme kommentteja raportissa esitettyihin opettajarekisterin kohderyhmiin ja vaiheittaiseen etenemiseen. Jos opettajarekisteri perustetaan, mitkä kohderyhmät opettajarekisterin tulisi kattaa, mitä koulutusasteita sen tulisi koskea? Miksi? Onko selvityksessä esitetty opettajarekisterin perustamisen vaiheistaminen tarkoituksenmukaista? (Ks. luku 7)

Jos opettajarekisteri perustetaan, esitetty etenemistapa on kannatettava. Vaiheittainen eteneminen luo mahdollisuuden yhteiskehittämiseen eri tietovarantojen kanssa. Erityisen tärkeää on saada tietoa myös oppilaitosten johtamisesta.

4) Opettajarekisterin sisällöt: Pyydämme kommentteja selvityksessä esitettyihin opettajarekisterin sisältöihin. Mitä tietoja rekisterin tulisi kattaa? (Ks. luku 7.3)

Selvityksessä esitettyjen sisältöjen määrä ja koulutusten moninaisuus saattaa muodostua haastavaksi, jotta rekisteri kohtelisi tasapuolisesti opettajia ja heidän tietojiaan. Hyvä olisi, jos tulevaisuuden opettajatarpeita ennustettaessa olisi käytössä koottua tietoa siitä, minkälaisissa tehtävähdistelmissä opettajat todellisuudessa toimivat ja minkälaisia tehtäviä joudutaan hoitamaan epäpätevinä esim. ohi/lisäksi oman kelpoisuuden.

5) Opettajarekisteriin liittyvät tiedonsaantioikeudet ja tietosuojakysymykset: Pyydämme kommentteja opettajarekisteriin liittyviin tiedonsaantioikeuksiin ja tietosuojakysymyksiin. Pitäisikö opettajarekisterin tietojen saatavuus organisoida jotenkin toisin kuin mitä selvityksessä esitetään? (Ks. erityisesti luku 9.5; osin myös muut luvun 9 alaluvut)

Opettajarekisterin tietojen luovuttaminen pitää suunnitella huolella ja hyödyntää muiden tietovarantojen kokemuksia, jotta pääsy siihen olisi mahdollista niille, jotka tietoa tarvitsevat. Tiedon käyttäjillä pitäisi olla riittävästi tietoa rekisterin käytön ohjeista, erityisesti tietoturvasta.

6) Opettajarekisterin kustannukset: Pyydämme kommentteja rekisterin perustamiseen ja ylläpitoon liittyviin kustannuksiin. Onko opettajarekisterin kustannukset kuvattu selvityksessä onnistuneesti? Millaisia selvityksen ulkopuolelle jääneitä kustannuksia opettajarekisterin perustamisesta ja ylläpidosta voi aiheutua? (Ks. pääasiassa luku 8.1)

Koska kustannuksia ei selvityksessä ole yksiselitteisesti voitu ennustaa, olisi syytä varmistaa, että riittävä rahoitus on saatavilla, jos toimeen ryhdytään.

7) Vaihtoehdot rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle: Pyydämme kommentteja vaihtoehtoista rekisteripohjaiselle tiedonkeruulle. Onko esityksessä huomioitu riittävän kattavasti muut vaihtoehtoiset tavat tiedonkeruulle? Olisiko selvityksessä esitetylle opettajarekisterille toimivaa vaihtoehtoa, joka tuottaisi tarvittavaa tietoa opettajista? Miten nykyistä kolmen vuoden välein toteutettavaa opettajatiedonkeruuta tulisi kehittää nykyisiä ja tulevia tietotarpeita vastaavaksi? (Ks. pääasiassa luku 8.3, myös 3.4)

Ei kommentoitavaa, koska ei ole riittävää kuvaa muista todellisista mahdollisuuksista. Tärkeää on, että eri rekistereiden tiedot olisivat käytettävissä ja hyödynnettävissä sujuvasti eikä päällekkäistä tiedonkeruuta tapahtuisi.

8) Muut mahdolliset huomiot opettajarekisteriselvitykseen liittyen

-

9) Kannatatteko selvityksessä kuvatun opettajarekisterin perustamista?

Kyllä

Irjala Sanni
Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden ja kulttuurin tiedekunta